

Zápis z konference k evaluaci nové koncepce spolupráce Olomouckého kraje s neziskovými organizacemi v Olomouci dne 15. 6. 2016

Přítomni:

Ing. Jiří Rozbořil, hejtman Olomouckého kraje

Mgr. Yvona Kubjátová, náměstkyně hejtmána Olomouckého kraje

Bc. Milada Šnajdrová, poradkyně hejtmána pro neziskový sektor

Ing. Marek Šedivý, prezident Asociace veřejně prospěšných organizací ČR a člen Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Bc. Kamila Navrátilová, vedoucí oddělení mediální komunikace a marketingu
zástupci nestátních neziskových organizací

M. Šnajdrová: zahájila setkání, které má za cíl zhodnotit vzájemnou spolupráci Olomouckého kraje a neziskových organizací. Přivítala účastníky a představila hosty, připomněla zahajovací konferenci v roce 2013. Ocenila, kolik společné práce bylo odvedeno za posledního tři a půl roku.

J. Rozbořil: vyjádřil potěšení nad setkáním a zájem o zpětnou vazbu ke koncepci spolupráce zahájené v roce 2013. Připomněl tehdejší důvody ke změnám spolupráce s NNO z hlediska hospodárnosti i efektivity, vznik koordinačního oddělení a navázání spolupráce s M. Šnajdrovou. Představil vedoucí nového oddělení mediální komunikace a marketingu, pod nějž spolupráce s NNO současně spadá, Kamilu Navrátilovou. Ocenil, že došlo ke zlepšení spolupráce kvalitativně i kvantitativně, a to s organizacemi všech oblastí činnosti. Zmínil dlouhodobě neměnné částky poskytované NNO prostřednictvím dotací.

Připomněl setkávání krajských radních se zástupci neziskových organizací v rámci pravidelných výjezdů Rady Ol. kraje a význam zpětné vazby pro rozhodování Rady.

Vyzdvihl zejména finanční efektivitu nové koncepce spolupráce. V porovnání s předchozími dotacemi pro Unii neziskových organizací Ol. kraje ve výši 1 až 1,5 milionu korun ročně, nyní náklady na vzdělávací a osvětové akce, které pro neziskové organizace dělá M. Šnajdrová, nepřesáhnou 250 tisíc korun ročně.

Hejtman poděkoval neziskovým organizacím za jejich nezištnou práci pro společnost a vyjádřil naději, že po volbách bude nové vedení pokračovat v nastavené spolupráci a podpoře NNO.

Y. Kubjátová: ocenila změnu koncepce z pohledu svých kompetencí, protože na rozdíl od minulého období již neměla, ke své oblasti sociálních služeb, na starosti komunikaci se všemi neziskovými organizacemi, a to i díky aktivitě M. Šnajdrové, které poděkovala za práci.

M. Šnajdrová: poděkovala za ocenění hejtmanovi J. Rozbořilovi a náměstkyni Y. Kubjátové a vyzvala účastníky k dotazům na tyto dva hosty. Upozornila na skutečnost, že je z konference za účelem zápisu pořizován audiozáznam.

J. Příborský /SONS/: *poděkoval za pracovní skupinu pro tvorbu krajského plánu pro vyrovnávání příležitostí zdravotně postižených. Když si neziskové organizace spadající pod sociální služby dříve žádaly o dotaci na sport nebo na kulturu, byly automaticky zařazovány do sociálních programů a měly tak zablokován přístup k žádostem z jiných dotačních titulů. To se díky komunikaci v rámci nové koncepce změnilo.*

J. Rozbořil: zmínil změny v dotačních titulech v souvislosti s novelou zákona č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nový systém je bodový a transparentnější, dotační tituly se drobně změnily, programů přibýlo a rozděleno bylo kolem půl miliardy korun. Vše je podrobně popsáno na webu Olomouckého kraje.

Zastupitelstvo se bude v září věnovat nápravě některých drobností, zjednodušení administrace žádostí a zrychlení proplácení dotací.

Hejtman bude apelovat na nové vedení kraje, aby zachovalo stávající výši dotací i nadále, přestože v nadcházejících letech budou finanční podmínky horší z důvodu kofinancování a zejména předfinancování evropských projektů, na které bude v roce 2017 potřeba 1 až 1,5 miliardy korun. Nebylo by ale dobré omezovat dotační tituly, na kterých je spousta institucí bytostně závislá.

Y. Kubjátová: s potěšením informovala o přípravách schválení nákupu variabilního bezbariérového autobusu pro použití různým, a to i neziskovým subjektům. Autobus bude pronajímán jen za náklady a zahájení jeho provozu plánuje kraj na podzim 2016.

J. Rozbořil: doplnil informaci o vsunutí podmínky bezbariérovosti autobusů pro běžnou dopravu v kraji do soutěže dopravců autobusové dopravy.

V. Keprt /Arcidiecézní Charita/: *pochválil posun v partnerství s Krajem. Upozornil, že na dotačních titulech jsou v kraji závislé nejen organizace, ale i tisíce klientů sociálních služeb, a proto je spolupráce s krajem nezbytná. Vyjádřil přesvědčení, že kraj a neziskový sektor se vzájemně potřebují a ocenil podstatně větší prostor k přímé diskuzi.*

J. Rozbořil: upozornil na nevýhodu kraje – je zde málo dárců, protože firmy mají zahraniční vlastníky, kteří dárcovství schvalují. Naopak obce, které dříve musely financovat ponejvíce vlastní infrastrukturu, se dnes začínají více zajímat o kvalitu společenského života a mění tím zacílení investic.

J. Koželská /ARCUS onko-centrum/: *poděkovala M. Šnajdrové a Olomouckému kraji za možnosti vzdělávání a za pomoc při náročné administrativě zápisu do veřejného rejstříku. Poděkovala i za spoustu užitečných informací pro provoz a chod organizace. Arcus zatěžuje složitá administrativa žádostí a nedostatek pracovníků, kteří by ji zvládali. Položila dotaz, zda se bude sjednocovat administrativa žádostí různých poskytovatelů.*

J. Rozbořil: odpověděl, že se domnívá, že by se dotační řízení měnit nemělo.

J. Koželská /ARCUS onko-centrum/: *poděkovala hejtmanovi za podporu úsilí občanských iniciativ a občanů v boji proti otevření vápencového lomu na Bouzovsku.*

V. Keprt /Arcidiecézní Charita/: *zeptal se na možnost návrhu nebo legislativní iniciativy k benchmarkingu nejen Olomouckého kraje. On sám v pracovní skupině Ministerstva práce a sociálních věcí pro úpravy OK systému navrhoval vytvoření jednoho sběrného místa v rámci republiky, kam by se vkládala data všech sociálních služeb, s výstupem pro všechny instituce i klienty. Zmínil také potřebu sjednotit terminologii tak, aby pojmy související se sociálními službami byly jednotné ve všech krajích.*

Y. Kubjátová: řeší se to delší dobu, ale bohužel je špatná komunikace s MPSV. Hlavním důvodem je to, že v projektech ESF na zavedení benchmarkingu vyhrál v každém kraji jiný zhotovitel. Kraj nyní komunikuje s poskytovateli a snaží se uzpůsobovat data v benchmarkingu tak, aby byla vypovídající a použitelná pro všechny. Navíc se chystá zásadní novela zákona o sociálních službách.

J. Rozbořil: upozornil, že legislativní iniciativu bude moci řešit až nové vedení kraje. Zmínil složitou problematiku sociálních služeb. Přechod financování sociálních služeb na kraje mělo podle jeho názoru ministerstvo řešit jednotně.

p. Skarupský /Český zahrádkářský svaz, KKR Olomouc/: pochválil dlouhodobou spolupráci s Odborem životního prostředí Krajského úřadu. Popsal problém získávat mládež k pěstitelství a manuální zručnosti. Ve spolku je čím dál složitější administrativa a v ČZS je věkový průměr členů asi 75 let.

p. Pazdera /Český zahrádkářský svaz, ÚS Olomouc/: poprosil hejtmana J. Rozbořila, aby podpořil, on nebo ČSSD, schválení zahrádkářského zákona.

J. Rozbořil: ve školách se nyní málo podporuje přírodovědné a technické vzdělávání, důležitý je i vliv rodiny. Olomoucký kraj má paradoxně nedostatek technických zaměstnanců. Naopak zde vznikla jako první v republice mateřská školka s technickým zaměřením, kde se 60 dětí formou hry seznamuje s pracovním nářadím.

M. Šnajdrová: poděkovala hejtmanovi, že umožnil zrealizovat koncepční servis pomoci a vzdělávání pro neziskové organizace, který je v celé republice naprosto ojedinělý. Omluvila paní Berdychovou, předsedkyni Asociace neziskových organizací ČR, a představila její zdravici účastníkům konference.

V následujícím bloku připomněla účastníkům konference nové povinnosti z občanského zákoníku a dalších zákonů – viz Příloha 1.

Připomněla pozastavení projednávání novely občanského zákoníku, která měla zrušit povinnost spolků přizpůsobit svůj název podmínkám zákona. Tato povinnost i nadále trvá. Zdůraznila, že nové povinnosti sice přináší zvýšenou administrativu, ale současně jsou cestou k transparentnosti a prezentaci spolehlivosti organizací.

Ve druhém vstupu prezentovala výsledky spolupráce Olomouckého kraje a NNO 2013 – 2016 – viz Příloha 2.

J. Koželská /ARCUS onko-centrum/: projevila zájem o pokračování kurzů mediální komunikace.

M. Šnajdrová: přislíbila, že zahrne tyto kurzy do plánu akcí na příští rok, včetně ostatních návrhů, které shromáždila z evaluačních dotazníků od účastníků seminářů.

V. Kepřt /Arcidiecézní Charita/: navrhuje, že by kraj měl nabídnout vzdělávání k veřejné podpoře, a to i pro obce zejména k podpoře de minimis, která má v souvislosti s vyrovnávací platbou sociálních služeb fatální dopady.

M. Šnajdrová: upozornila, že iniciativa ke vzdělávání obcí a veřejné správy na téma neziskového sektoru by musela vzejít od obcí samotných.

M. Šedivý: informoval, že tématem veřejné podpory se intenzivně zabývá i Rada vlády pro NNO, protože se v ní neorientují ani ministerstva. Problém veřejné podpory a de minimis není jen regionálním problémem.

M. Navrátil /Charita Konice/: zeptal se M. Šnajdrové, zda seznámí neziskové organizace s plánem akcí pro další rok i bez ohledu na volby a zda plánuje diferenciaci vzdělávání tak, aby bylo zajímavé i pro Charitu.

M. Šnajdrová: plánuje realizovat akce stejným způsobem jako dosud, ale tuto koncepci zatím nemá komu představit.

Zájmové profesní vzdělávání je zacíleno na menší neziskové organizace, které nemají profesionální management, tak, aby stávající členové vedení získali potřebné kompetence k výkonu svých funkcí.

M. Šedivý: seznámil s novinkami v připravované legislativě:

Zákon o statusu veřejné prospěšnosti musel po úpravách Ministerstva spravedlnosti projít novým připomínkovým řízením, protože se změnila podstata zákona. Zákon je nyní nastaven tak, že by veřejnou prospěšnost mělo získat co nejvíce organizací, a nevyplývají z ní žádné benefity. Soud posoudí, kdo je veřejně prospěšný, pouze však podle dodaných dokumentů a splnění podmínek v zákonu. Ve shodě napříč NNO i mezi právníky tento návrh nenaplnuje původní smysl tohoto zákona.

Letošní léto je ale poslední doba k předložení zákonů do Poslanecké sněmovny tak, aby je schválil ještě tento Parlament.

Situace ohledně zákona o sociálním podnikání je podobná. Zákon definuje, co je sociální podnik a neřeší související benefity. Velkým problémem je otázka, zda mohou do sociálního podnikání vstupovat obce. V zahraničí to většinou možné není.

Ministerstvo financí připravuje nový zákon o dani z příjmu, který se bude mimo jiné věnovat neziskovým organizacím, veřejně prospěšnému poplatníkovi i sociálnímu podnikání.

Zákon o elektronické evidenci tržeb (EET): AVPO a Unie zaměstnavatelských svazů budou jednat o nejasné výjimce, že se EET nemá vztahovat k „drobné podnikatelské činnosti“, ta zatím nemá definici. Ministerstvo financí má seznam aktivit, při kterých NNO vybírají peníze hotově, a to včetně veřejné sbírky.

Zákon o dobrovolnictví je v připomínkovém řízení, ale ani ten nenaplnuje očekávání podchycení veškerého dobrovolnictví.

M. Šedivý dále nadnesl téma klesající důvěry veřejnosti k neziskovému sektoru a mediální kauzy vrhající špatné světlo na neziskové organizace, které poskytují mnoho potřebných služeb pro občany. Je proto nutné neustále zdůrazňovat, že neziskové organizace nejsou pouze aktivisté, sektor je různorodý a dělí se nyní na organizace zájmové, servisní, filantropické a advokační. Každá organizace by se podle své hlavní činnosti měla přihlásit k určitému typu a prezentovat to veřejným institucím

J. Příborský /Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých/: zaujalo ho jmenované rozdělení neziskového sektoru, ale vyjádřil obavu, že nedokáže oddělit zájmový a servisní charakter své organizace, aby se pak nemuseli jedné činnosti vzdát.

M. Šedivý: upřesnil, že nejde o oddělení činností, ale o rozhodnutí, která je převažující. Jde o nové rozdělení NNO nahrazující dělení podle právních forem.

V.Keprt /Arcidiecézní Charita/: nedůvěra veřejnosti vůči nestátním neziskovým organizacím podle jeho názoru souvisí s krizí elit. Bylo by dobré najít v rámci neziskových organizací společnou řeč a strategii, jak se neoprávněným nařčením mediálně bránit.

Dále se vyjádřil k elektronické evidenci tržeb: v sociálních službách by se například EET týkala desítek tisíc terénních pracovníků a pečovateli, kteří vybírají platby hotově. Některé segmenty činností neziskových organizací by proto měly být z tohoto systému úplně vyňaty, protože jsou předmětem dalších kontrolních mechanismů.

M. Šedivý: odpověděl, že výjimka na celý neziskový sektor či veřejně prospěšného poplatníka u Ministerstva financí neprošla.

M. Šnajdrová: připomněla, že pro dobrý obraz NNO v očích veřejnosti je velice důležité začít vlastní transparentností a plněním zákonných povinností.

J. Koželská /ARCUS onko-centrum/: položila p. Šedivému dotaz, zda má informace o tom, jaké jsou zkušenosti s EET nestátních neziskových organizací v jiných zemích.

M. Šedivý: odpověděl, že v tuto chvíli neví. AVPO bude neziskové organizace informovat o výsledku dalších jednání.

V. Keprt /Charita/: vyjádřil názor, že by bylo dobré odlišit, co je podnikání a co veřejná služba a podle toho pak rozhodovat.

M. Navrátil /Charita Konice/: reagoval, že jednoduchým odlišením může být skutečnost, že je organizace součástí sítě sociálních služeb a vztahují se na ni související kontroly. Charita nemůže vyvést žádné peníze ze systému. Podle jeho názoru jsou kritéria měřitelná a jednoduše stanovitelná.

M. Šedivý: upozornil, že v tomto případě by šlo o výjimku pro jeden obor, kterou by mohly začít vyžadovat i další obory (myslivci, hasiči). Je třeba pamatovat na to, že zákon se tvoří pro celý neziskový sektor.

M. Navrátil /Charita Konice/: chápe M. Šnajdrovou, že je třeba dodržovat zákonné povinnosti, ale upozornil na stále rostoucí byrokracii a finanční náklady s tím spojené. Shoduje se s M. Šedivým na kritice připravovaného zákona o dobrovolnictví.

M. Šnajdrová: vyjádřila, že problémem nastavení zákonů je systém rozhodování úředníků na základě "papíru". Takže například i NNO, kterou účelově založily dva propojené podnikatelské subjekty, získá status veřejné prospěšnosti, pokud doloží potřebný počet listin.

M. Šedivý: doplnil, že důležitý bude v této souvislosti Zákon o dani z příjmu. V budoucnu by mohl respektovat logiku rozdělování vedlejší a hlavní činnosti podle poslání organizace a ne podle toho, ve které činnosti prokáže organizace zisk.

Prozatím hledáme zákony, které řeší všechno. Ale individuální posuzování jednotlivých neziskových organizací je v budoucnu nezbytné.

V. Keprt /Charita/: připomněl, že v České republice je i přiměřený zisk neziskové organizace vnímán téměř negativně. V cizině je běžný zisk 7-8 % z ročního rozpočtu. V sociálních službách jde navíc o následné krácení dotací, a to i v případě fiktivního zisku při investicích.

M. Šedivý: informoval, že tyto záležitosti na odborných jednáních Ministerstva financí řeší z pohledu auditorů, účetních i neziskového sektoru kolegyně Ing. Miroslava Nebuželská.

M. Šnajdrová: vyjádřila mimořádné potěšení nad setkáním se zástupci neziskových organizací a získáním cenných podnětů od nich, poděkovala hostům. Připomněla, že je pro jakékoli dotazy stále k dispozici na mailu poradnaNNO@kr-olomoucky.cz. Vyjádřila přání setkat se opět na další podobně zaměřené konferenci v budoucnu a popřála účastníkům konference úspěšnou, klidnou, spokojenou a efektivní práci.

Přílohy:

- 1) Stávající povinnosti NNO z občanského zákoníku a dalších zákonů - prezentace
- 2) Nová koncepce spolupráce Olomouckého kraje a NNO 2013 – 2016 - prezentace